

Laczkó Dezső Múzeum

Vármegyei hatókörű városi múzeum munkaterve 2025

Értékelés:

A veszprémi Laczkó Dezső Múzeum igazgatója 2024-ben újabb ötéves ciklusra kapott vezetői megbízást a fenntartó városi önkormányzattól. Így a 2025-ös év egyben egy újabb vezetői periódus kezdetét, és a megelőző években elindított intézményi működés folytatását is jelenti. Szervezeti átalakításokat nem terveznek, a dolgozói létszám (57 fő) változatlanul marad, mindössze a nyugdíjazások kapcsán várhatók személyi jellegű változások. A munkatársak továbbképzése terén két fő irányt jelöl ki a munkaterv, egyrészt tudományos fokozatszerzésekkel, másrészt közönségkapcsolati szakmai továbbképzésekkel kívánják növelni a kollégák képzettségét. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42. § (4) b) pontja szerinti stratégiai dokumentumok 2023-ban készültek, ezért a tárgyévben is aktuálisak.

Az intézmény stratégiai céljai között kiemelkedik a közösségi és szolgáltató irányban történő múzeumfejlesztés. A közösségi régészet új alapokra helyezésével, közösségi kiállítások kezdeményezésével, a nemzetiségek felé való nyitással tervezik erősíteni a múzeum társadalmi beágyazottságát. Új lehetőségeket jelent a kortárs üvegművészet és a kreatív ipar tematizálása, a felsőoktatással ilyen tárgyú együttműködések elindítása. A szolgáltatások terén a szponzoráció növelésére és az önellátó múzeum jegyében magasabb bevételek realizálására törekszenek. A 2025-ös év különlegessége a múzeumépület átadásának 100. évfordulója, ami köré a rendezvényeket és a kommunikációt szervezik.

A feladatellátást szolgáló intézményi ingatlanok fejlesztésére 365 M Ft forrásra volna szükség, legnagyobb mértékben a felsőörsi raktárbázis bővítése és korszerűsítése, valamint a Szent István utcai úgynevezett Kályhas-ház fertőtlenítése tekintetében. A raktári kapacitások hiánya és a nem megfelelő műtárgykörnyezeti feltételek már rövid távon is veszélyeztetik a kulturális örökség megővésének intézményi alapfeladatát.

A gyűjtemények gyarapítása terén a stratégiai célok, a küldetésnyilatkozat és a készülő kiállítások az irányadók. Egy 2026-ra tervezett, a Veszprém vármegyei falusi labdarúgást feldolgozó kiállításhoz kapcsolódóan célgyűjtést terveznek, emellett kisebb léptékben műtárgyvásárlási pályázatok benyújtására készülnek. A régészeti leletanyagon kívüli történeti, néprajzi, képzőművészeti szakágak mintegy 260 tétel gyarapítási terve mértéktartó, a véges raktári kapacitásokkal összhangban áll.

A gyűjteményi nyilvántartásokat a Múzeum Digitár rendszerben elektronikusan vezetik, a régészeti gyűjteményben az elmaradások pótlására törekszenek. Az évre tervezett összes leltározás (1750 tétel) az elmúlt évek teljesítményével azonos nagyságrendű, egyenletes és folyamatos nyilvántartási munkavégzésre utal. A revízió terén a hétévenkénti revíziós ciklus soron következő munkaévében öt gyűjteményben végeznek teljes, illetve szűrőpróbaszerű revíziót. A kővágóörsi tájház (külső gyűjteményi, állandó kiállítási helyszín) esetében a kiállítás újrendezéséhez kapcsolódik a munka. Kérjük az intézmény vezetését, hogy a muzeális intézmények nyilvántartásában szereplő kulturális

javak revíziójáról és selejtezéséről szóló 51/2015. (XI. 13.) EMMI rendelet 4. § szerinti jegyzőkönyvek szabályos elkészítésére is fordítsanak kellő figyelmet!

A digitalizálás tervszámai az elmúlt év teljesítményéhez mérten kisebbek (4500 tétel), de reális mértékűek. Nagyon alacsony azonban az online adatbázisban újonnan publikálni kívánt rekordok mennyisége (200 tétel). Ugyanakkor a gyűjteményi adatbázisok internetes közzététele a Laczkó Dezső Múzeum egyik fő fejlesztendő háttérterülete. Kérjük az intézmény vezetését ennek a tervnek az átgondolására, és lehetőség szerint a publikálás felgyorsítására!

A műtárgyvédelem munkaterve komplex állományvédelmi szemléletet és intenzív feladatellátást tükröz. A műtárgyvédelmi szakemberek 2025-ben is részt vesznek a gyűjteményi, leltározási, revíziós, raktárrendezési és kiállításrendezési feladatokban. Az állományvédelmi kezelésbe vont műtárgyak száma jelentős, a szakterület országos viszonylatban is kiemelkedő teljesítményéhez igazodik.

A tudományos kutatás területén folytatódnak a már elindított projektek és kutatási együttműködések. A tárgyévre tervezett négy saját szervezésű, többségében régészeti tematikájú konferencia, és a tervbe vett intézményi kiadványok (Laczkó Dezső Múzeum Közleményei 32., Veszprémi Vároستörténeti Tanulmányok 2.) mellett új kezdeményezések fémjelzik a kutatások stratégiai fontosságát. A 2026-ra készülő football-kiállítás megalapozása, a Szellemi Kulturális Örökség elemeinek vizsgálata (Christkindl Spiel német nemzetiségi hagyománya és a pásztorok hagyományos öröksége), továbbá egy új régészeti tanulmánykötet-sorozat (Úton-útfélen...) elindítása jelenti az intézmény új célkitűzéseit.

A kiállítási tervek darabszámra az előző évvel azonos mennyiséget céloznak meg: három állandó kiállítás mellett hat időszak (ebből kettő saját rendezésű, és négy befogadott) kiállítást. Közönségsikernek ígérkezik a Somló kincse című régészeti kiállítás fogadása (MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum), markáns új tematikát vetítenek előre az irodalmi kiállítások (Százhet vers – Balatoni Almanach, Nagy László 100). A gyűjteményi gyarapodással és a stratégiai célokkal szorosan összefügg Bohus-Lugossy hagyaték köré felépített, az amerikai stúdióüveg történetét bemutató nemzetközi üvegkiállítás. A társadalmi felelősségvállalásra helyezi a hangsúlyt egy különleges kísérlet, az Otthonra találni a művészetben című, hajléktalan képzőművészek alkotásaiból tervezett tárlat. A mellékletben önállóan nevesítve nem szerepelnek a múzeumpedagógiai projektekhez kapcsolódó tematikus időszak kiállítások: a Királyok, szentek, monostorok című kiállítás, és a zánkai Erzsébet-táborban lévő tájház komplex interaktív kiállítása.

A programhoz kapcsolt látogatószám növekedéssel számol, a megcélzott 30.000 fő az intézmény korábbi (több évvel ezelőtti) látogatószámaival azonos nagyságrendű, az előző év teljesítményének majdnem a duplája. A látogatószám belső arányaiban érdemi változást nem terveznek, továbbra is 45% körüli a teljesen ingyenes látogatók aránya, míg teljes árú belépőjegy vásárlására még a 2024-es adatnál is csekélyebb mértékben (13%) számítanak. Ebből a tervből az tükröződik, hogy a Laczkó Dezső Múzeum a kiállításaira elsősorban társadalmi közszolgálatként, és nem piaci típusú bevételtermelő produkcióként tekint. A jegybevételeket a tavalyi eredménynél magasabbra (15,2 M Ft), míg az intézményi terek bérbeadásából, a múzeumi bolt forgalmából és a múzeumpedagógiai szolgáltatásokból származó bevételeket az előző évinél alacsonyabbra tervezik.

A rendezvények száma (120) egy intenzív, sokoldalú és változatos közművelődési programkínálatot jelez. Ahogyan eddig is, 2025-ben is az országos nagyrendezvények (Múzeumok Éjszakája, Régészet

Napja, Múzeumok Őszi Fesztiválja) és a városi kulturális események (Gizella Nap, Honvédelmi Nap, Középkori Nap) köré szervezik a programokat. A középpontban a kiállítások, gyűjteményi tartalmak és a tudományos kutatási eredmények állnak, megtartva a múzeum saját arculatát és karakteres jellegzetességét a szélesebb kulturális mezőnyben. Két tartalmi elemet fontos kiemelni: egyrészt a közösségek megszólítását, másrészt a veszprémi szellemi műhely létrahozásának szándékát. A tervezett résztvevői létszámot (2000 fő) alacsonynak tartjuk, mivel az elmúlt évben is bőven 3000 fő fölött, azt megelőzően pedig 6000-nél is többen vettek részt a Laczkó Dezső Múzeum rendezvényein.

A köznevelési hasznosítás terén a 2024-ben megújított múzeumpedagógiai foglalkozások további gazdagítására, a megkezdett folyamatok fejlesztésére törekszenek. Jól kirajzolódik a munkatervből a többféle korosztály számára megtervezett kínálat, és az árnyalt, többféle tantárgyhoz és oktatási-nevelési célhoz kapcsolható gondolkodásmód. Lényeges elem a családok szempontjainak figyelembevétele, a múzeumpedagógia kapcsán a szervezett iskolai keretek közül való kitekintés, a szélesebb értelemben vett ismeretátadás komplex szemlélete. Ebbe illeszkedik a speciális igényű, időskorú felnőtt célcsoportnak fejlesztett demenciaprogram újszerű témafelvetése is. A munkaterv alapján minden remény megvan arra, hogy a múzeumpedagógia 2024-ben megrendült példaértékű fejlődése 2025-ben még tovább erősödjön.

A vármegyei hatókörű módszertani központ feladatellátásának tervezése a jogszabályi előírásoknak megfelel, szakmailag is megfelelő színvonalú. Kiemelendő, hogy a tárgyévben a hagyományos tájházi típusú módszertani napok, és az állományvédelmi felelős helyszíni bejárásai mellé a közönségkapcsolati kollégák megyei kitekintését, szakmai iránymutatását is beemelik a muzeális intézményekkel való közös munkába.

Az intézményi kommunikáció fókuszában a szecessziós múzeumépület átadásának 100. évfordulója áll. A centenáriumra egy önálló évfordulós grafikai arculat készül, és az év során erre fűzik fel a szerteágazó tematikájú rendezvények és kiállítások kommunikációját. A közösségi média tudatos használatával egyre növekszik az elért célközönség, kiemelten az általános- és középiskolai diákok köre. Szakmailag megfelelő a kiemelt kiállítások felvezető, fő időszaki és lezáró kommunikációjának hármas szakaszolása.

A pályázati tervek elsősorban az állami kulturális források (NKA, MMA, Népi Építészeti Program) lehetőségeit állítják a középpontba. Infrastrukturális fejlesztési tervek (Tűztorony felújítása) a fenntartó városi önkormányzat által benyújtandó pályázat keretében realizálhatók. Célszerű és hasznos, hogy az intézmény mellett külön jogi személyként működik közhasznú alapítvány is, bővítve ezzel a forrásteremtés lehetőségeit.